

Devonský rex

Z histórie

Devonský rex (alebo aj devon rex) je malá kučeravá mačka, ktorá sa nedá pomýliť s inými mačkami. Nielen pre jej vzhľad, ale aj pre jej úžasnú povahu. Z histórie vieme, že bola objavená v roku 1960 v grófstve Devon (starší názov Devonshire) v Anglicku. Pani Beryl Coxová odchytila a skrotila si túlavú mačku a keď sa jej narodili mačiatka, objavila na jednom kocúrikovi zvláštnu sršť.

Postupným krížením kučeravých mačiatok zistila, že sršť na jej mačiatkach má iný genetický základ ako napríklad u plemena cornish rex. Postupne sa menil profil, zdokonaľovala sa štruktúra srsti a v roku 1967 v Anglicku bol devon rex uznaný ako nové krátkosrsté plemeno. Dnes ho uznávajú svetové organizácie WCF, FIFe, tiež americké organizácie CFA a TICA.

Dajú sa deti odpútať od počítača?

Devon rex je mačka, ktorá je prirovnávaná k rozprávkovým bytostiam, škriatkom. Svojou povahou prirovnávanou aj ku psíkom či opičkám, si získala srdcia milovníkov zvierat. Milujú ju hlavne deti a ona ich. Jej energia a zmysel pre hry a zábavu dokážu odpútať deti od počítačov a prinútiť ich poznávať zvierací — mačací svet.

Je nadmieru inteligentná. Temperament, prítulnosť a poslušnosť sú jej hlavné znaky. Aj keď sa nedá, alebo skôr po „mačaco-šibalsky“ nemusí učiť reagovať na povel, veľmi rýchlo pochopí čo od nej chcete či potrebujete a ak vás miluje, urobí to z lásky. Dokáže aportovať loptičku, počúva na meno. Vyžaduje si spoločnosť a vie sa vcítiť do vašej nálady a ovplyvňovať ju. Pokiaľ si takúto mačičku vpustíme do svojho domova a srdca, samota a smútok nebudú mať miesto.

Môže s nami takáto brčkavá mačička bývať?

Táto kučeravá mačka je nenápadný spoločník určený pre „bytové“ podmienky. Redšia, krátka sršť, často na niektorých miestach chýbajúca, ju nepredurčuje na voľný život v prírode. A tak, ako aj pri niektorých plemenách psov, aj toto plemeno mačky sa vyvinulo ako domáce, spoločenské, ktorému musíme zabezpečiť primerané teplo. Prirovnáva sa k malým plemenám psov ako pudel, alebo jorkšírsky teriér. Rovnako pre charakter srsti, pretože je jemná a minimálne plzne. Výhodou je, že sa nemusí česať, ani strihať. Pokiaľ žije v čistom prostredí, nevyžaduje ani kúpanie. Okrem čistenia uší a strihania pazúrikov je devonka takmer „bezúdržbová mačička“. Je čistotná. Asi tak ako iné mačičky žijúce v bytových podmienkach, aj ona dokáže používať mačaciu toaletu, pazúriky si obrušuje na škrabadlách, preto sa nemusíme báť, že by zničila, alebo znečistila interiér. Aj keď sa považuje

za veľmi temperamentnú mačku, v našej neprítomnosti v pokoji odpočíva vo svojom peliešku a trpezlivo čaká na to, kým sa jej budeme venovať. Rada objavuje nové miesta, nebojí sa ľudí, rýchlo sa skamaráti s inými domácimi miláčikmi, preto dobre znáša prechod od chovateľa do novej rodiny.

Veľké uši, veľké oči a postoj siláka

Hmotnosť devonského rexa sa pohybuje od 2,5 do 5 kg. Síce je drobná, ale širší hrudník a predné nohy zakrivené do „O“ z nej robia na pohľad siláka. K tomu veľké uši, ktoré sú na hlave nashiroko otvorené do strán, obrovské oči posadené ďaleko od seba na širokej hlave dotvoria fascinujúce a pritom príjemne komické mačacie stvorenie. Chvost je dlhý, osrstený a dokáže ním krútiť ako psík keď sa teší.

Čím sú uši a oči u devona väčšie, tým originálnejšie pôsobi. Uši sú nízko posadené na širokej klinovej hlave

a s výraznou bradou dotvárajú celkový srdcovitý tvar hlavy. Okrúhle čelo prechádza do plochej hlavy. Na hlave a ušiach má výrazne menej srsti ako na tele.

Oči sú veľké, mandľového tvaru posadené ďaleko od seba. Farba očí harmónicky ladí s farbou srsti. Aj u tohto plemena bola krížením docielená modrá farba očí. Ale rovnako ako modré oči, na brčkavej mačke krásne vyniknú aj zelené, alebo žlté oči.

Chĺpy, chĺpy, samé chĺpy z mačky?

Hovorí sa o nej že nepĺzne, a tak je vhodná ku alergikom. Pravda je však taká, že srst' vymieňa rovnako ako iné mačky. Ale tým že je redšia, krátka, stíha si ju čistiť jazykom tak, že to ani nespozorujeme. Preto radšej použijem termín že pĺzne minimálne. Srst' u devon rexa je jemná na dotyk, lesklá, zvlnená až kučeravá, ale hlavne redšia ako u iných chĺpatých plemien. Nie je tak pekne „organizovaná“ ako má cornish rex, skôr pôsobí mierne chaoticky. Môžeme vidieť mačku, ktorej chĺpky pripomínajú vlas s trvalou onduláciou, tiež mačku ktorej srst' je skoro rovná, len jej rast spôsobí celkový dojem vlnenia. Cieľom chovateľov je dosiahnuť, aby srst' u devona bola čo najkvalitnejšia a pokrývala celé telo,

aby sa eliminovali miesta bez srsti, ktoré často bývajú na temene hlavy a krku. Tu ale musím priznať, že aj takýto nedostatok je na devončekoch veľmi sympatický. Keďže jej srst' pĺzne minimálne, jej prítomnosť dobre zvládajú alergici. Aj tam, kde je v domácnosti viac mačiek tohto plemena, je zriedkavé vidieť zachlpené prostredie. Reakciu na alergény, ktoré sa nachádzajú v slinách a mačka ich pri umývaní necháva na srsti sa odporúča alergikom odskúšať, najlepšie v prostredí, kde takéto mačky žijú.

Hra s farbami

U devonského rexa sú povolené všetky farebné variety, čo dáva chovateľom možnosť zaujímavu pracovať na svojom chove. Kombinácie s bielou, tiež kresby sa rodia mačiatka nezvyčajných kombinácií farieb po rodičoch, u ktorých by ste práve také sfarbenie mačiatok ani nečakali. Samozrejme, že genetika nepustí a keď chce chovateľ dosiahnuť v svojom chove určité farby, musí krížiť rodičov tak, aby tú svoju predstavu dosiahol.

Napríklad v našej chovateľskej stanici sa snažíme získať na mačiatkach farbu čokoládovú, a tak obaja rodičia musia nieť gén čokoládovej farby. Gén „zosvetlenia“ dokáže vykúzliti modré mačiatka, lilavé a krémové mačiatka.

Korytnačinové mačičky zase vnesú do chovu farbu červenú a siamský gén premení oči na modré. Strieborný a zlatý gén dodá srsti nádherný odlesk. Brčkavá srst' na devončekovi pôsobí nádhorne v akejkoľvek farebnej variácii. Rovnako, či je doplnená farba srsti o bielu, alebo bodkovanú, tigrovanú, alebo originálnu mramorovanú kresbu.

Tá mačka vás pobaví!

Devonček je veľmi prítulná mačka, ktorá si svojho človeka vyžaduje pre seba. Stáva sa, že sa o vašu priazeň usiluje rôznymi trikmi. Je temperamentná, potrebuje viac pohybu kým sa unaví, provokuje k hrám. Preto ju odporúčam chovateľom, ktorí majú viac času, alebo sú v rodine deti. K detským hrám sa devonček rád pripojí. Je inteligentná, mimoriadne kontaktná a hravá mačka, ktorá vás prekvapí svojou komunikatívnosťou. Prekvapí vás dokonca odvrávaním, alebo tým ako chce nadviazať rozhovor.

Miluje ľudí a aj spoločnosť psov. Dokáže sa hrať s čímkoľvek. Loptičky, pokrčený papier, rôzne vrchnáčky, obľubuje hračky, ktoré vydávajú zvuk či skôr rachot. Donúti vás zapojiť sa do hry, ak ste neaktívny, vymyslí si na vás niečo, aby vás zdvihla zo sedačky. Príde na to čo vám najviac vadí a využí-

je to v svoj prospech. Na druhej strane vie prekvaŕiť ako počúva, reaguje na meno a príbehne, dá sa pohladkať a nahlas pradiť. Chce vás mať neustále na očiach a preskúma okolie kde sa pohybujete. Jej pohyb je elegantný a chvíľami aj zaujímavý. V jednej sekunde dokáže zmeniť rýchlosť, skákať do veľkej výšky, keď sa raduje skacká

ako capko. Pokiaľ si chcete takéto mačiatko zaobstarať, musíte počítať s tým, že devončekovi musíte venovať viac času na hry, ale ten si ušetríte nenáročnou starostlivosťou o srst.

Získať víťazný pohár na medzinárodnej výstave je super, ale...

Aj keď sme získali zopár ocenení na výstavách a priniesli sme si víťazné poháre, najviac sa teším z úspechov pri chove. Keď sa zadarí vychovať mačiatka v takom počte v akom sa narodila a zdravé.

Mačiatka devon rexa sa rodia s nižšou váhou, sú chúlостivejšie a v prípade problémov, kedy hrozí až úmrtie mačiatok, je potrebné im pomôcť. Na to musí mať chovateľ skúsenosti. Musí venovať svoj čas získavaniu informácií a neustále sa učiť, ak sa nechce učiť na vlastných chybách. Tieto mačiatka opúšťajú svoj domov neskôr ako je obvyklé. Aj trojmesačný devonček je ešte veľmi malý, vakcinácie proti vírusom absolvuje neskôr, tak sa pobyt u chovateľa niekedy posúva aj o ďalší mesiac.

My bývame u nich, alebo oni u nás?

Naše mačky a mačiatka žijú u nás v rodinnom dome. Sú považované za členov rodiny. Prostredie pre nich je čisté a zariadené tak, aby spĺňalo podmienky pre ich kvalitný život, aj keď mimo prírody, ale s malým výbehom do záhrady. Interiér sa prispôsobuje ich potrebám, nechýbajú škrabadlá, hračky pre mačky, peliešky. Zo spálne je pôrodnica, zimná záhrada sa premenila na mačacie jaskyľky a z garáže, keďže sme usúdili, že auto nepotrebuje dom, sa stala mačacia škôlka pre staršie mačiatka.

Mačiatka odchádzajú od nás socializované, s vyrovnanou povahou, a tak môžu bezproblémovo prejsť do nových rodiniek. Vieme, akú má každé mačiatko povahu a keď sa nám záujemca o naše mačiatko zdôverí, čo od svojho nového spoločníka očakáva, dokážeme mu pomôcť si to najvhodnejšie mačiatko vybrať.

Ale asi najdôležitejšie čím sa môžeme pochváliť je to, že sa nám darí vychovávať mačiatka vhodné svojou

povahou k ľuďom, ktorí ich potrebujú. Naše odchované mačiatka sa využívajú na felinoterapiu a pomáhajú liečiť ľudí s rôznymi zdravotnými problémami, robia spoločnosť seniorom, taktiež deťom s rôznymi poruchami správania, autistickým deťom, hendikepovaným ľuďom. Máme možnosť vidieť, ako funguje „Mystery“ — záhadné medzi našimi mačičkami a ľuďmi ku ktorým patria a „Fortuna“ — šťastie ktoré s našimi odchovancami chovatelia prežívajú.

Dá sa to pochopiť?

Posledné mačiatko z vrhu, krásna korytnačinová slečna Yasmína si nemohla nájsť svoju rodinku, pretože sa nikomu nepáčila. Ktokoľvek sa na ňu prišiel pozrieť, ukázala svoje nepriateľské ego, nedala sa pohladkať, nepribehla, dokonca ju ani hračka neprilákala. Ako predstaviteľka plemena

devon rex mala byť kontaktná, smelá, zvedavá a hlavne prítulná. Ale všetko bolo práve naopak. Čas plynul a z mačiatka už bola skoro dospelá dáma, keď sa na ňu prišla pozrieť rodinka s malým chlapcom.

Chlapec bol autista a rodičia hľadali preňho zvieracieho kamaráta. Až vtedy sme pochopili, že nie je pravda, že sa naša mačička nikomu nepáči, ale práve naopak, jej sa doteraz nikto nepáčil, alebo, čakala na toho svojho človečika, ktorý ju potrebuje. Za okamih bola pri ňom. Chlapec si ju zobral na ruky a pohladil ju. Nechápali sme čo sa deje. Naša Yasmína sa mu dívala do očí a užívala si jeho hladkanie. Ešte k tomu aj priadla. Všimla som si, že chlapcova mama má zarosené oči, tak som sa opýtala čo sa stalo. Bola šťastná, povedala, že jej syn sa len tak nikoho nedotýka, čo vychádzalo z jeho diagnózy. Dodnes robí Yasmína radosť v tejto

rodinke a veríme tomu, že aj pomáha a uzdravuje dušu. Keď sme sa s rodinkou po rokoch stretli, boli nám za Yasmínku vďační, rozprávali svoje zážitky s ňou, aj o tom, ako si nevedia predstaviť život bez nej.

Pred mnohými rokmi som nechápala, prečo mačka vošla do môjho života. Odvtedy objavujem nielen mačku, ale aj okolnosti s ňou spojené. Otvára predom mnou mnohé záhady, ktoré sa snažím pochopiť. Aj keď sa ma môj syn pýta, či to mám „pod kontrolou“, myslím si že áno... Mačka, tak ako aj mnohé zvieratá či rastlinky na zemi, celá príroda má v sebe mnoho záhad, ktoré je krásne objavovať. 🐾

Renáta ČERNÁKOVÁ
chovateľská stanica Mystery Fortuna SK
www.donsphynx-devonrex.eu
Snímky: © Dušan DuPe Pethő